gemeente
Barneveld

Organisatieonderdeel: Samenleving
Mail behandelaar: S.Maatvande@barneveld.nl
Telefoonnummer:

Raadsvoorstel nr.2817
Barneveld, 17 mei 2023
Portefeuillehouder: J. van der Tak

Onderwerp: **Begroting en kaders 2024 Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)**

Samenvatting raadsvoorstel

Met de betreffende conceptbegroting 2024, gewijzigde begroting 2023 en bestemming resultaat jaarrekening 2022 worden de financiële voortgang en kaders voor de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) inzichtelijk gemaakt. Voorgesteld wordt om een zienswijze kenbaar te maken om aandacht te vragen voor de versterking bedrijfsvoering en toenemende kosten.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. Aan het Dagelijks Bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) een zienswijze kenbaar te maken, overeenkomstig bijgevoegde brief.

1. Inleiding

Jaarlijks biedt de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (hierna: VGGM) de begroting en kaders voor het komende jaar. Met deze begroting en kaders stuurt het bestuur van VGGM op zowel de inhoudelijke als de financiële kaders, taken en activiteiten voor het jaar 2024. De ontwerpbegroting bevat tevens de concept-jaarrekening 2022 en de gewijzigde begroting 2023.

2. Door de raad gestelde kaders

Programma 1 en 3 van de Programmabegroting en de nota verbonden partijen.

3. Effect

Instandhouding van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden conform de Gemeenschappelijke Regeling.

4. Argumenten

Op grond van artikel 35 Wet Gemeenschappelijke Regelingen worden de raden van de deelnemende gemeenten uitgenodigd hun zienswijze over deze begroting en kaders uiterlijk 7 juli 2023 naar voren te brengen, waarbij we de waardering voor de inzet van de VGGM-medewerkers doen laten blijken en we tevens het belang van een robuuste en doelmatige bedrijfsvoering onderschrijven, waarbij ook de governance wordt geoptimaliseerd. Tevens vragen we om een helder meerjarenperspectief voor de VGGM.

5. Participatie en communicatie

Om meer zicht te krijgen op de specifieke gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente Barneveld deelneemt, heeft de gemeenteraad raadsrapporteurs geïntroduceerd. De raadsrapporteurs halen kennis op over hun aandachtsgebied (zoals de VGGM) en koppelen deze vervolgens terug aan de raad. De raadsrapporteurs nemen deel aan de raadsinformatiebijeenkomst vanuit VGGM voor raads- en collegeleden. Deze bijeenkomst biedt de mogelijkheid om meer inzicht te krijgen in de taken en verantwoordelijkheden van de VGGM in de regio Gelderland-Midden. Ook wordt de begroting en kaders van 2024 en het jaarverslag 2022 toegelicht.

6. Proces

Met de opbrengst van deze consultatie kan op 13 september 2023 vervolgens besluitvorming rondom de begroting en kaders 2024 in het Algemeen Bestuur (AB) van de VGGM plaatsvinden.

7. Financiële gevolgen

Begroting en kaders 2024

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid wordt bij het vaststellen van de begroting 2024 ook de (eerste) actualisatie van de begroting 2023 aan het bestuur voorgelegd. De geactualiseerde begroting 2023 leidt voor de gemeente Barneveld tot een verhoging van de bijdrage van € 421.166. Deze verhoging zit met name in de loon- prijs aanpassing.

De bijdrage voor de begroting 2024 zal oplopen met € 827.237 ten opzichte van de gewijzigde begroting 2023. De mutaties van de gemeentelijke bijdragen staan weergegeven in onderstaande tabel (afgerond op duizendtallen). De belangrijkste mutaties worden hieronder toegelicht.

Onderdeel	*Begroting 2023*	*Gewijzigde begroting 2023*	*Begroting 2024*
Veiligheid	€ 3.941.000	€ 4.210.000	€ 4.561.000
Bevolkingszorg	€ 58.000	€ 62.000	€ 68.000
GGD	€ 1.043.000	€ 1.113.000	€ 1.369.000
JGZ 0-4	€ 974.000	€ 1.041.000	€ 1.239.000
RVP	€ 184.000	€ 197.000	€ 213.000

Algemene mutaties

1. Loon- en prijsontwikkeling

De vastgestelde systematiek door het Algemeen Bestuur voor loon- en prijsindexatie over 2024 en de nacalculatie over 2022 is verwerkt in de begroting 2024. In de voorcalculatie voor de begroting 2024 wordt rekening gehouden met de raming van het CPB in het Centraal Economisch Plan 2022. Als de voor- en nacalculatie worden gecombineerd, bedraagt de totale indexatie voor lonen 10,2% en voor prijzen 7,5%. Voor de gemeente Barneveld zal dit in 2024 leiden tot een structurele verhoging van de gemeente bijdrage van € 490.000. Bij het opstellen van de begroting 2025 zal de nacalculatie plaatsvinden van de indexering over 2023.

2. Versterken bedrijfsvoering

Uit een eerder onderzoek van Berenschot is gebleken dat de VGGM onvoldoende in staat is om mee te bewegen met de hedendaagse dynamiek. In 2022 heeft KPMG dit risico nader onderzocht, waarbij zij het management en organisatie, data en systemen, mensen en cultuur en de processen/procedures in beeld hebben gebracht. Hieruit bleek dat er een actuele visie ontbreekt op de bedrijfsvoering, er beperkte synergievoordelen zijn en de gemaakte besluitvorming wordt onvoldoende kenbaar gemaakt. De algemene conclusie is dat de bedrijfsvoering binnen de VGGM versterking nodig heeft. Dit betreft een inhaalslag in de robuustheid van de systemen, beschrijven van processen, het versterken van het management en de wijze van samenwerken. Op basis van deze rapportage raamt de directie circa € 4.000.000 structureel voor het versterken van de bedrijfsvoering. Bij een gefaseerde ingroei van 4 jaar betekent dit een uitzetting van de gemeentelijke bijdragen met € 1.000.000 per jaar.
Voor de gemeente Barneveld zal dit in 2024 leiden tot een verhoging van de gemeente bijdrage van € 88.000.

3. Mutatie inwoners

Op basis van het aantal inwoners per 1 januari 2022 zal de bijdrage voor de gemeente Barneveld leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage van € 29.000.

Programma Veiligheid

4. *Omgevingswet*

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (per 1 januari 2024) wordt het bestuur van de veiligheidsregio de wettelijke adviseur ten aanzien van milieubelastende activiteiten. Voor de invoering van de omgevingswet zijn middelen in het gemeentefonds beschikbaar gekomen. De wettelijke adviestaak van VGGM wordt met de komst van de Omgevingswet verbreed. Op basis hiervan heeft VGGM haar aanloop- en implementatiekosten voor 2024 en 2025 in de begroting opgenomen.
Voor de structurele inzet zullen nadere afspraken gemaakt worden. Voor de gemeente Barneveld zal dit in 2024 leiden tot een incidentele verhoging van de gemeentelijke bijdrage van € 30.000.

Programma GGD

5. Basis op orde JGZ

Medio 2022 zijn gemeenteraden in de regio geïnformeerd over afschalingsmaatregelingen binnen de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Een cumulatie van factoren, waaronder de toegenomen zorgvraag, de arbeidsmarktsituatie en een hoog ziekteverzuim, leidde tot onvoldoende inzetbaar personeel om alle afgesproken zorg uit te voeren. Om willekeur in zorgaanbod te voorkomen is toen gekozen voor een gerichte afschaling. Aan bestuur, raden en de Inspectie voor Gezondheid en Jeugd (IGJ) is de toezegging gedaan een plan op te stellen voor toekomstbestendige JGZ. Dit plan is in 2 fasen opgesplitst, waarbij in 2024 de uitkomsten van fase 1 ‘basis op orde’ worden uitgevoerd. Fase 2: toekomstbestendige JGZ (kerntakendiscussie en anders organiseren en positioneren) volgt rond de zomer van 2023 en betreft de begroting 2025. Voor de gemeente Barneveld zal dit in 2024 leiden tot een incidentele verhoging van de gemeente bijdrage van € 167.000.

6. *Basis op orde AGZ*

In de afgelopen jaren is gebleken dat de GGD door alle maatschappelijke ontwikkelingen extra capaciteit nodig heeft om ook in de toekomst snel en adequaat te kunnen handelen bij crisis. Daarnaast doen inwoners en gemeenten meer een beroep op de GGD voor advisering over milieu en gezondheid, onder andere bij de totstandkoming van de omgevingsvisies. Daarom is in de begroting 2024 een incidentele verhoging ‘basis op orde AGZ’ opgenomen. Daarnaast kent de AGZ een aantal bedrijfsvoering risico’s waaronder de kwetsbaarheid in de opbouw van het personeelsbestand en onzekerheden ten aanzien van de inkomsten door (mogelijke) veranderingen in wet- en regelgeving en overige (externe) ontwikkelingen. Voor de gemeente Barneveld betekent dit in 2024 een incidentele verhoging van de bijdrage van € 47.000. In 2023 wordt een advies uitgewerkt voor een toekomstbestendige AGZ. De uitkomsten hiervan worden verwerkt in de begroting 2025.

7. Functiewaardering verpleegkundigen en artsen

In 2021 heeft een functiewaarderingstraject plaatsgevonden voor verpleegkundigen en een groot deel van de artsen van de GGD. De financiële consequenties van deze functiewaarderingen zijn voor 2022 begroot op €479.000 oplopend naar €999.000 in 2025. VGGM heeft de consequenties voor 2024 en verder in de begroting verwerkt, dit zorgt voor een bijstelling in 2024 van in totaal € 254.000. Voor de gemeente Barneveld zal dit in 2024 leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage van € 22.000.

Voorstel resultaatbestemming over 2022

Uit de jaarrekening 2022 blijkt dat de VGGM een bedrag van € 73 miljoen euro heeft ontvangen vanuit gemeentelijke bijdragen. Hiervan is € 0,7 miljoen niet besteed. Dit is minder dan 1% van de gemeentelijke bijdragen. In de jaarrekening 2022 is dit bedrag als resultaat verantwoord, dit resultaat staat ter beschikking van de gemeenten.

Voorstel van het college aan de raad is om in overweging te nemen om het resultaat over 2022 te gebruiken om de effecten van de extra loon- prijscompensatie voor 2023 van € 4,6 miljoen te dempen.

9. Risico's

Arbeidsmarkt

De krappere arbeidsmarkt maakt het moeilijk om medewerkers en vrijwilligers te vinden en te binden. Hierdoor is VGGM genoodzaakt om haar arbeidsmarktstrategie te evalueren en te zoeken naar alternatieve mogelijkheden om (tijdelijk) personeel aan te trekken.

Brandweerzorg

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu versterkt een jaarlijkse bijdrage van inmiddels € 375.000 om VGGM in staat te stellen expertise toe te passen bij het optreden bij spoorwegincidenten op de Betuweroute, met name gerelateerd aan de 25kV bovenleiding. Binnenkort wordt een besluit verwacht ten aanzien van de continuering van deze vergoeding.

Voor de invoering van de Omgevingswet ontvangen gemeenten incidenteel middelen vanuit het Rijk. Deze ruimte loopt tot 2025. Komende jaren zullen structurele afspraken gemaakt worden over de taakverandering van de brandweer en GGD als gevolg van de Omgevingswet.

GGD

De GGD heeft binnen de JGZ, door de maatschappelijke ontwikkelingen, te maken met een toegenomen zorgvraag. Hoewel de bijdrage ‘JGZ basis op orde’ incidenteel is opgenomen in de begroting 2024, bestaat

het risico dat er in de toekomst structureel meer budget nodig is om te kunnen blijven voldoen aan de zorgvraag. Gemeenten zijn met de GGD in gesprek over de kerntaken van de JGZ en hebben de GGD verzocht om te bezien of taken ook anders georganiseerd kunnen worden.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
W. Wieringa J. van der Tak

Bijlagen:
1. Aanbiedingsbrief d.d. 13 april 2023;
2. Begroting en kaders 2024;
3. Voorgestelde tekst zienswijze, te richten aan het Dagelijks Bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden.